

ЦК КПРС зосереджує увагу партійних організацій, ідеологічних установ, пропагандистських кадрів і активу на таких актуальних завданнях:

— забезпечити високий науковий рівень пропаганди і агітації;

— поглибити їх конкретність і діловитість, зв'язок з життям, з вирішенням господарських і політичних завдань;

— розвивати наступальний характер пропаганди і агітації.

(Передова «Правди» від 7 травня 1979 р.)

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
І. І. МЕЧНИКОВА

РІК ВИДАННЯ 45-й № 16 (1350). 11 ТРАВНЯ 1979 р. Виходить щоп'ятниці. Ціна 2 коп.

**Свободи
в номері:**

- ◆ У першотравневих колонах.
- ◆ Меридіани дружби.
- ◆ З нагородами, друзі газети!
- ◆ Студентська наука.
- ◆ До 114-ої річниці ОДУ.
- ◆ Редакції відповідають.
- ◆ «Пошук». Військово-патріотична сторінка.
- ◆ Розважальна сторінка «Калейдоскоп».

В першотравневих колонах

ФОТОРЕПОРТАЖ

ЗАЦВІЛИ КАШТАНИ, МАЙ У
СЕРЦІ Й СЛОВІ,
ГОРДО І ПРИВІТНО, ПІСНЯ,
ЗАДЗВЕНИ!

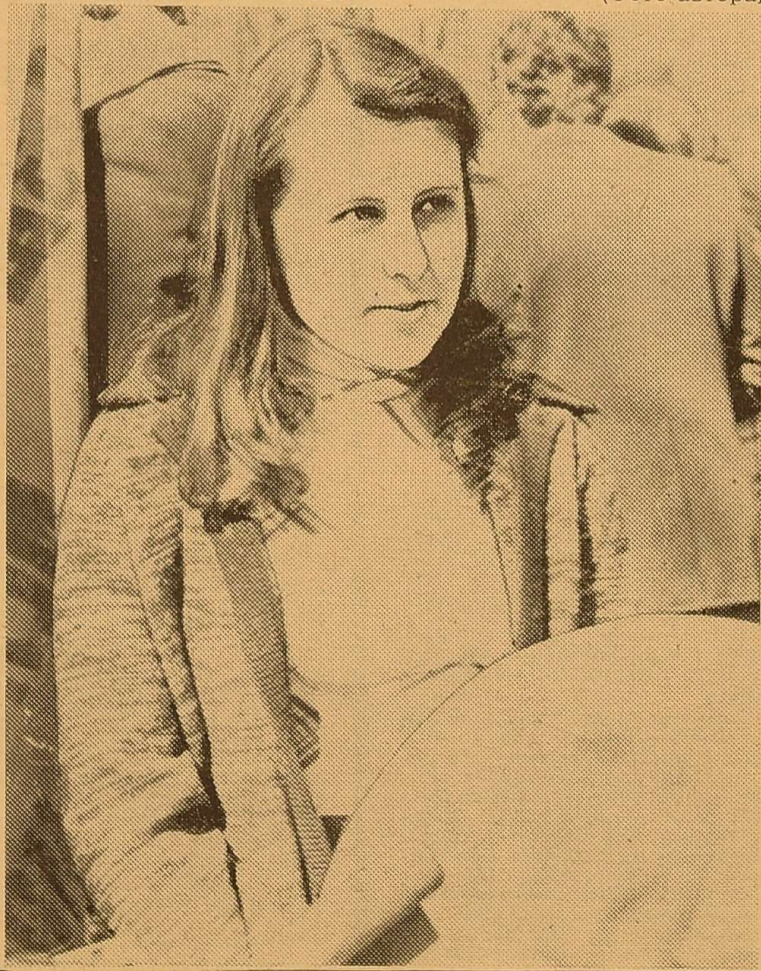
ВУЛИЦІ ВЕСЕЛІ, ВУЛИЦІ
СВЯТКОВІ,
ЯК ЩАСЛИВІ РІКИ В
ЩЕБЕТІ ВЕСНІ!

Володимир СОСЮРА.

День 1 Травня видався, як на
замовлення. Сонце ніжно пестило
перші свіжозелені пелюст-

ки квітів і листя дерев. З добрим настроєм вийшов на першотравневу демонстрацію колектив нашого орденосного університету. В колоні — усмішки, пісні. А для студентки І курсу філфаку Н. Федосєєвої цей першотравень став першим студентським. Вона зустріла його добрим навчанням і активною участю в громадському житті.

І. ПАНАСЮК,
студент І курсу
філфаку.
(Фото автора).

ДЕНЬ НАУКИ

Кафедра нової і новітньої історії провела день науки в Іванівському районі. Дякуючи великій організаторській роботі, проведеної районним комітетом Компартії України і його секретарем А. П. Дмитрієнком, день науки пройшов успішно.

Було прочитано десять лекцій. Тематика лекцій визначалася рішеннями XXV з'їзду

КПРС, Постановою ЦК КПРС «Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи».

Лектори кафедри завідувачий доцент Д. П. Урсу, доцент С. И. Аппатов, старший викладач М. Я. Лазарев та автор цих рядків роз'яснювали слухачам найновіші успіхи в боротьбі КПРС і Радянського уряду за мир і міжнародне співробітництво, за свободу і незалежність народів. Висвітлювались питання радянсько-американських відносин на сучасному етапі, проблеми

ЧЕСТЬ І СЛАВА!

Напередодні 1 Травня ректорат, партком, профком і комітет комсомолу підбили підсумки соціалістичного змагання факультетів, загальноуніверситетських кафедр і наукових підрозділів і постановили присудити:

СЕРЕД ПРИРОДНО- НАУКОВИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

I місце з присвоєнням звання «Переможець соціалістичного змагання» **фізичному факультетові**. Колектив нагородити перехідним червоним прапором, Почесною грамотою.

II місце — **геолого-географічному факультетові**. Колектив нагородити Почесною грамотою і вимпелом.

III місце — **механіко-математичному факультетові**. Колектив нагородити Почесною грамотою.

СЕРЕД ГУМАНІТАРНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

I місце — **філологічному факультетові**. Колективові присвоїти звання «Переможець соціалістичного змагання» і нагородити його перехідним червоним прапором та Почесною грамотою.

II місце — **історичному факультетові**. Колектив нагородити Почесною грамотою і вимпелом.

III місце — **юридичному факультетові**. Колектив нагородити Почесною грамотою.

СЕРЕД ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ КАФЕДР І НАУКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ

I місце — **кафедрі історії КПРС і лабораторії ФОЕТ**. Колективи нагородити вимпелами і почесними грамотами.

II місце — **кафедрі філософії і астрономічній обсерваторії**. Колективи нагородити Почесними грамотами і вимпелами.

III місце — **кафедрі політекономії і проблемній лабораторії фізики аеродисперсних систем**. Колективи нагородити Почесними грамотами.

Враховуючи значний внесок в розвиток учебного процесу й науки в університеті, а також в розвиток його матеріальної бази, **нагородити Почесними грамотами колективи наукової бібліотеки і учбово-експериментальних майстерень**.

взаємовідносин на Близькому Сході, проблеми безпеки в Європі в світлі останніх документів і переговорів голів урядів СРСР і Франції у Москві, делегації СРСР і США.

Лекціями, які слухалися з великою цікавістю, було охоплено понад п'ятсот чоловік.

А. БАЛОБАЄВ,
кандидат
історичних наук,
старший викладач кафедри
нової і новітньої історії.

Міст співробітництва

Програма співробітництва між Одеським університетом і університетом міста Оулу (Фінляндія) передбачає щорічний обмін молодіжними делегаціями.

Днями до Фінляндії відбула делегація університету. Очолює її секретар комітету комсомолу університету Юрій Немченко. Ось що він розповів нашому кореспондентові перед від'їздом:

З колегами з Оулу ми щороку укладаємо договір про співробітництво. Взаємовідносини, які склалися між викладачами і студентами двох вузів, — ще один переконливий доказ того, що різні соціальні системи не є перешкодою для людей доброї волі у боротьбі за мир, економічний, науковий і культурний прогрес. Наші учбові заклади постійно обмінюються делегаціями.

Договір передбачає проведення регулярних семінарів з проблем міжнародного молодіжного руху. Обмінюємося думками про участь студентів у боротьбі проти імперіалізму, за мир і демократію. Ведемо дискусії про роль вузів і студентських організацій в сучасному світі. Говоримо про організацію професійної підготовки і наукової роботи. Радимося, як вдосконалити студентське самоуправління і підвищувати його роль в учбовому процесі. А в період між візитами обмінюємося інформацією, вивчаємо життя цієї скандинавської країни. Нам хочеться якомога більше дізнатись про державний устрій, культуру Фінляндії.

Товариші, які раніше були в гостях у цій країні, діляться спогадами. В першу чергу вони розповідають про Оулу. Живуть тут гостинні люди, і кожна зустріч з ними залишає гарне враження. Це місто є центром адміністративної одиниці — лані. Значний морський порт, центр повітряних сполучень має потужні підприємства лісопильної, лісохімічної промисловості. Недалеко від міста — каскад гідроелектростанцій на річці Оулу-Йокі. З особливою увагою вивчаємо ми роботу численних молодіжних організацій.

В складі нашої делегації доцент механіко-математичного факультету Л. Я. Тихоненко, студент цього факультету Р. Ілюк, секретарі комсомольських бюро філологічного факультету О. Жмуріна, біологічного Т. Мухіна, член комітету комсомолу І. Демченко.

Кожний з нас готує реферати з тим, щоб виступити в Оулу на семінарі, де йтиме мова про роль молодіжних організацій у вихованні підрастаючого покоління.

Сподіваємося, що й ця поїздка у Фінляндію сприятиме зміцненню добросусідських відносин між двома країнами, допоможе ще більше подружитись містам-побратимам.

З почуттям солідарності

Ідея виникла мовби сама по собі: у дні Ленінського суботника внести свою частку у фонд В'єтнаму й Компартії Іраку. З допомогою членів інтернаду університету, представників земляцтва було організовано для роботи понад 150 іноземних студентів з Куби, Монголії, Угорщини, Чехословаччини, Тунісу, Іраку, Гвінеї, Сирії. Приєдналися також радянські студенти, які навчаються на філологічному і геолого-географічному факультетах. Велику долю організаційних компонентів узяв на себе міський комсомол, багато допоміг деканат, вдячні ми й ініціативності викладача кафедри російської мови для студентів-іноземців М. Н. Соколовій.

Три недільних дні працювали ми, допомагаючи БМУ-12 будувати завод залізобетонних виробів: рили траншеї для кабеля й під фундамент, розчищали територію будівництва. Радісно було спостерігати, як в роботі зміцнювались почуття товариського ліктя, і ще характерніше, що поряд трудилися монгол і сирієць, чех і гвінець, угорець і тунісець. Працювали ми в районі селища Котовського, так що поїздки туди були для нас своєрідною екскурсією по місту, знайомством з його історією. Роль гідра добровільно взяв на себе водій автобуса, учасник Великої Вітчизняної війни Іван Григорович Макаров, якого ми, користуючись нагодою, вітаємо з Днем Перемоги. Разом з ним ми зупинилися біля щойно відкритого пам'ятника космонавту Г. Добровольському, славному землякові одеситів.

Були і втома, і мозолі, але найвище з усього — відчуття задушевної солідарності студентів різних країн, єдиних у своєму щирому інтернаціоналістському пориві.

Члени інтернаду ОДУ
Г. ДУДАШ (УНР),
Л. БАРСВОЛДИН (МНР),
А. АГЕНІДЗЕ (СРСР),
стажист з Іраку **АМІР ЮНАН.**

З нагородами, друзі газети!

5 травня ми відзначили День преси. За давньою традицією, це свято не лише професійних журналістів, а й численних добровільних помічників газети.

Багато друзів і у нашій газеті. Напередодні Дня

ПОДЯКИ ОГОЛОШЕНІ:

- ◆ деканові фізичного факультету доценту **М. М. Чеснокову**;
- ◆ заступникові декана фізичного факультету доценту **Г. Г. Чемересюку**;
- ◆ деканові філологічного факультету професору **І. М. Дузю**;
- ◆ старшому викладачеві філологічного факультету **М. І. Доброгорському**;
- ◆ викладачеві юридичного факультету **Б. А. Пережняку**;
- ◆ секретареві партбюро хімічного факультету доценту **О. Н. Софронкову**;
- ◆ старшому викладачеві історичного факультету **А. І. Балобасеву**;
- ◆ секретареві партбюро історичного факультету доценту **О. В. Гонтарю**;
- ◆ завідувачу кафедрою історії СРСР професорові **М. Ю. Раковському**;
- ◆ завідувачу кафедрою історії КПРС професорові **Н. М. Якупову**;
- ◆ співробітницю кафедри російської мови для студентів-іноземців **К. П. Садохимовій**;
- ◆ асистентів кафедри російської мови для студентів-іноземців **В. Є. Панченку**;

преси ректор, професор **В. В. Сердюк** в наказі по університету відзначив кращих позаштатних кореспондентів багатотиражки «За наукові кадри», а також тих, хто активно сприяє роботі редакційного колективу.

- ◆ викладачеві кафедри російської мови для студентів-іноземців **А. С. Кузьміну**;
- ◆ заступникові декана по роботі з іноземними студентами **О. П. Федчуку**;
- ◆ завідувачу кінофотолабораторією **В. О. Шишину**;
- ◆ фотографу фотолабораторії **А. А. Бачинському**;
- ◆ студентам: **Л. Цвигун**; **І. Панасюку**; **М. Кондратьєвій** (філфак); **Г. Антипенку**; **П. Гребенюку** (істфак); **О. Штокало**; **І. Герасимюку** (біофак); **І. Огневич** (хімфак).

ПРЕМІЮ В РОЗМІРІ МІСЯЧНОЇ СТИПЕНДІЇ НАГОРОДЖЕНІ:

КУЖКО Сергій — студент V курсу філологічного факультету, зав. позаштатним відділом комсомольського життя, староста школи молодого журналіста;

ЗАДОРОЖНИЙ Микола — студент III курсу філологічного факультету, позаштатний фотокореспондент;

ГОЛУБЕНЕЦЬ Леонід — студент IV курсу філологічного факультету, позаштатний спортивний оглядач газети.

Широ вітаємо наших помічників з нагородами!
РЕДАКЦІЯ.

КОНКУРС СТІННІВОК

За традицією, відзначаючи День преси, в університеті проводився конкурс на кращу факультетську стінну газету. Жюрі вирішило:

I місце присудити стінній філологічного факультету «**Філолог**».

II місце розділити між стінними газетами «**Історик**» і «**Советський юрист**»;

III місце присудити газетам «**Лингвист**» (факультет РГФ) і «**Резонанс**» (фізичний факультет).

Сьогодні ми щиро вітаємо колективи редколегій газет-переможниць і зичимо їм ще більшої творчої наснаги!

* * *

Жюрі також вирішило: конкурс стіннівок у травні 1980 року провести за жеребкуванням, в результаті якого всі факультети повинні будуть подати на конкурс по одній з газет, присвячених: 7 листопада, 8 Березня, 23 лютого, 1 Травня. В такому разі всі факультети будуть в рівних умовах.

СТУДЕНТСЬКА НАУКА

УВАГУ— МОЛОДИМ

На фізичному факультеті значна увага приділяється науковій роботі студентів. З особливим успіхом працювала цього року на XXXV студентській науковій конференції секція фізичних наук. На ній було заслухано 93 доповіді, на десять більше, ніж минулого року.

На пленарному засіданні були зачитані вітальні телеграми від випускників фізичного факультету, які зберегли теплі згадки про дослідницьку роботу СНТ. Серед гостей конференції була випускниця університету 1956 року **Г. П. Датій**, яка нині працює в Овідіопольській середній школі, а її вихованці вже вчаться на фізфаці і виступають на наукових конференціях. Міцніє зв'язок університету з підшефною школою в Овідіополі.

В ході конференції з цікавими доповідями виступили студенти з Калінінградського і Кишинівського державних університетів.

К. ДЕМИДОВ,
доцент,
П. ВІКТОР,
аспірант.

КОНФЕРЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ-БІОЛОГІВ

Два дні тривала в нашому університеті II Всесоюзна студентська наукова конференція з фізіології і патології травлення, на яку з'їхалося 214 делегатів з університетів, медичних, педагогічних і сільськогосподарських вузів 12 республік країни. На конференції працювало чотири секції. Їх роботою керували провідні вчені університету, медичного і сільськогосподарського інститутів: професори **Р. Файтельберг**, **А. Розанов**, **Л. Серебряна**, **Е. Грузина**, **В. Липковський**, **С. Пішелін**, **А. Синовець**, доценти **В. Тараненко**, **Н. Бочарова**, **Л. Рябова**, **К. Філонов**, **Л. Сьомик**.

На пленарному засіданні виступив ректор нашого університету професор **В. В. Сердюк**. У своєму привітанні він нагадав, що перша Всесоюзна студентська конференція з травлення теж проходила в Одесі, в 1968 р. В Одеському університеті питаннями фізіології травлення займаються протягом багатьох десятиріч. Основи цих досліджень закладені учнем **І. П. Павлова** професором **Є. І. Синельниковим** і успішно продовжені вченими ка-

федри фізіології людини і тварин.

Делегати з Ленінграда і Києва, Благовещенська і Цілінограда, Актюбинська і Риги, Чити, Хабаровська і інших міст щиро подякували керівництву університету за представлену можливість виступити на конференції.

Серед доповідей, виглошених на секційних засіданнях, увагу спеціалістів звернули на себе доповіді **В. Писанко** з Київського медичного інституту, **Г. Карпінчева** з Ярославського медіну, **Н. Максимової** з Саратовського медінституту, **С. Сорбаєва** з Таджицького медіну, **О. Воробйова** з Волгоградського медіну, **В. Крижановського** з Одеського медичного інституту, студенти нашого університету **Н. Голикова**. Ці доповіді являють собою не лише значний теоретичний, але й практичний інтерес.

Цікавими були також доповіді **А. Аксенова** (Читинський сільгоспінститут), **В. Найді** (Одеський сільгоспінститут), **Ю. Андреева** і **В. Протасова** (Ставропольський сільгоспінститут) та інші. Вони розширили вже існуючі уявлення з найрізноманітніших

питань фізіології і патології травлення.

В процесі обговорення доповідей студенти, які приїхали з різних кінців нашої країни, висловили цікаві з наукової точки зору положення, поділилися результатами власних досліджень і спостережень. Гарячі дискусії виникали в перервах між засіданнями і біля стендових доповідей, яких було представлено на конференції 50. Творча дискусія між досвідченими вченими і молодими силами науки виявилась корисною не лише для студентів, а й для самих вчених.

Підсумки конференції підбив на заключному засіданні завідувач кафедрою фізіології людини і тварин доцент **В. Д. Тараненко**. Лауреатам конференції були вручені дипломи, грамоти і цінні подарунки.

За час перебування в Одесі делегати оглянули визначні місця міста і відвідали театр опери і балету.

В. МАЛАХОВСЬКА,
С. ПЕТРОВ,
члени оргкомітету
конференції.

Вибори в студрадах

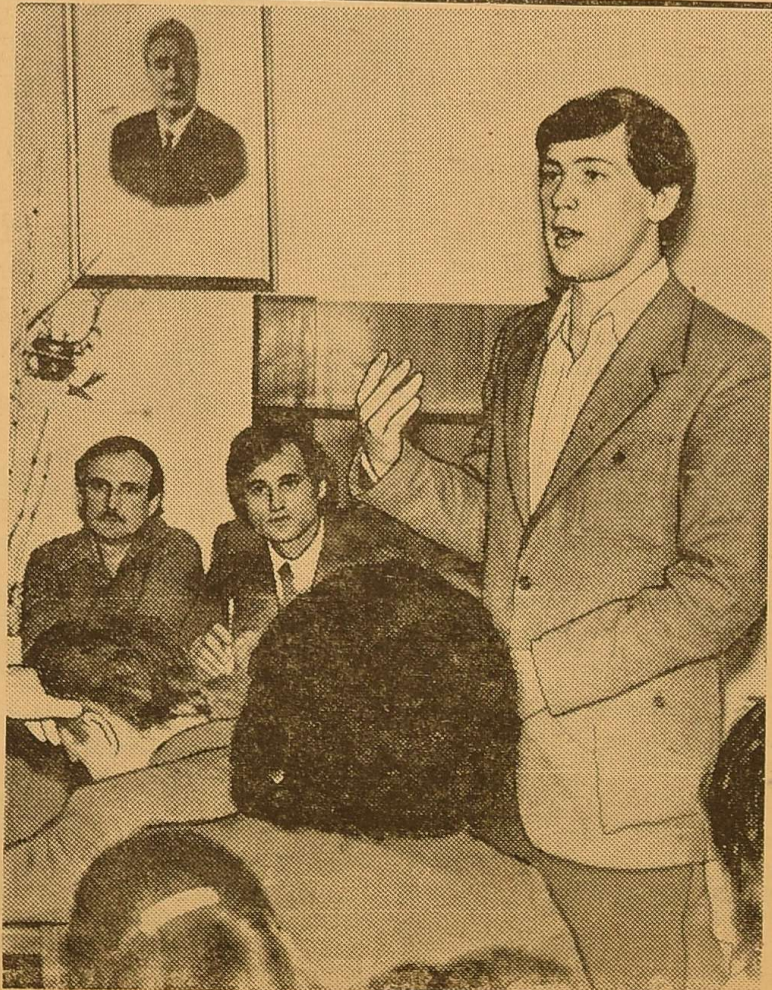
Наближається кінець навчального року. Саме в цей час за встановленою традицією проходять перевибори в студентських радах гуртожитків.

Ці засідання студрад особливі. На них кожен оглядається назад і підсумовує все зроблене ним і його товаришем задля того, щоб у гуртожитку було чисто і привітно, щоб жити в ньому студентам було якнайцікавіше.

Нещодавно пройшли вибори студради в гуртожитку № 5. Головою студради обрано студента III курсу геолого-географічного факультету **Анатолія Бабиченка**.

На цьому знімку ви бачите момент звітно-виборних зборів в гуртожитку № 5, в яких взяв участь секретар комітету комсомолу **Ю. Немченко**.

Фото **Ю. Ткаченка**.

Слідами наших виступів

30 березня 1979 року в нашій газеті була опублікована репліка «Кулаками»... після «бою». В замітці, зокрема, йшлося про те, що в стінгазеті «Советський математик» в редакційній статті було поставлено під сумнів рішення журі фінальної зустрічі КВК між командами мехмату і біофаку.

Партійне бюро механіко-математичного факультету на своєму засіданні 18 квітня 1979 року розглянуло редакційну репліку в газеті «За наукові кадри» «Кулаками»... після «бою», а також редакційну статтю в газеті «Советський математик» про підсумки зустрічі команд КВК між біологічним і механіко-математичним факультетами. «За наукові кадри» справедливо критикують статтю в «Советском математике», в якій в неприпустимій формі критикувалася робота журі під час зустрічі команд КВК і виявлене зневажливе ставлення до команди біологічного факультету.

Партійне бюро вважає виступ газети «За наукові кадри» правильним і вважає за необхідне розглянути роботу редколегії газети «Советський математик» з питань відбору матеріалів до газети».

20 книг, а також сотні статей **Б. В. Фармаковського** знаходяться зараз в науковій бібліотеці нашого університету. Цікаво підкреслити, що почав свої дослідження шкільний товариш **Володі Ульянов** ще студентом першого курсу історико-філологічного факультету Новоросійського університету, працюючи на розкопках Ольвії, простим робітником.

Наша розповідь про другого шкільного товариша **Володі Ульянова** **Михайла Володимировича Фармаковського** попереду.

В. РУЖЕЙНИКОВ,
доцент,
член ради
ветеранів комсомолу ОДУ.

Друзі сім'ї Ульянових

В Одесі в різний час жили сім'ї, добре знайомі з сім'єю Ульянових. Це сім'ї **Філатових** (брата академіка **Володи** **Петровича Філатова**), **Фармаковських** (директора народних училищ Одеського учбового округу **Володи** **Гнатовича Фармаковського**) та інші. Останній був не лише хорошим знайомим, але й товаришем по службі **Іллі** **Миколайовича Ульянова** у **Симбірську**.

В бібліотеці нашого університету зберігаються книги з педагогіки, автором яких є **В. Г. Фармаковський** — батько двох студентів Новоросійського університету кінця XIX — початку XX століття — **Бориса** і **Михайла Фармаковських**.

В. Г. Фармаковський був інспектором народних училищ **Симбірської губернії**, директором яких був **Ілля** **Миколайович**. 11 років (з 1874 по 1885) був **В. Г. Фармаковський** в підпорядкуванні **І. М. Ульянова**. Сім'ї їх дружили, майже в один час у них народилися діти. Навчалися вони в одних і тих же школах, до того часу, поки **Фармаковський** не виїхав з **Симбірська**. В одній гімназії вчилися **Володі** **Ульянов** і **Борис** **Фармаковський**. **Володі** був першим учнем гімназії, а **Борис** — другим.

1885 року, переведений з **Симбірська** в **Одесу** директором народних училищ, **В. Г. Фармаковський** перевів і своїх дітей в одеські школи, а двоє синів вступили на історико-філологічний факультет **Новоросійського університету**.

У Великій **Радянській** **Енциклопедії** про вченого-історика **Бориса Фармаковського** написано: «**Фармаковський** **Борис** **Володимирович** (1870—1928 рр.) — радянський археолог, крупний дослідник в галузі класичної археології та археології Північного Причорномор'я, а також історик античних місцевостей. Член-кореспондент Академії наук (з 1914 року), дійсний член Академії матеріальної культури (з 1919 року) і її вчений секретар з 1921 року до кінця життя. Народився у **Вятці** (нині місто **Кіров**). Закінчив **Новоросійський університет** в **Одесі** в 1892 році... З іменем **Фармаковського** пов'язано багато досліджень **Ольвії**. Рукописи про **Ольвію** є зразком археологічного вивчення античного міста. **Фармаковському** вдалося встановити основну територію, систему планування і оборони **Ольвії**, впорядкування житлових будинків і громадських будов, особливості культурного життя міста».

20 книг, а також сотні статей **Б. В. Фармаковського** знаходяться зараз в науковій бібліотеці нашого університету. Цікаво підкреслити, що почав свої дослідження шкільний товариш **Володі Ульянов** ще студентом першого курсу історико-філологічного факультету Новоросійського університету, працюючи на розкопках **Ольвії**, простим робітником.

Наша розповідь про другого шкільного товариша **Володі Ульянова** **Михайла** **Володимировича Фармаковського** попереду.

В. РУЖЕЙНИКОВ,
доцент,
член ради
ветеранів комсомолу ОДУ.

В ці весняні дні виповнюється 90 років з дня народження Миколи Миколайовича Васильєва — одного з перших організаторів математичних кафедр в провідних вузах Одеси, талановитого педагога, радянського патріота.

Микола Миколайович прожив невелике, але змістовне життя. Вихованець Новоросійського університету, він з перших років Радянської влади взяв участь в будівництві радянської вищої школи. Одночасно він веде велику викладацьку і громадську роботу.

Професора М. М. Васильєва з подякою згадують вчені політехнічного інституту, інституту інженерів морського флоту, технологічного інституту, нашого університету — вузів, де він в різний час керував кафедрами вищої математики. Викладач полонив своїх слухачів блискучими лекціями з математики, вказував їм шлях до вершин математичних знань.

ОРГАНІЗАТОР, ВИХОВАТЕЛЬ, ПАТРІОТ

Значна кількість тих, кому пощастило пройти школу Васильєва, присвятили своє життя цій науці, її застосуванню в прикладних науках.

Роки Великої Вітчизняної війни професор М. М. Васильєв залишився вірним кращим традиціям радянської інтелігенції: в період фашистської окупації Одеси за дорученням підпільної університетської організації він зайняв посаду декана факультету точних наук, що дозволило йому зіграти неабияку роль в збереженні цінного устаткування фізичного інституту, природничого факультету, вжити заходів до врятування головного корпусу університету.

Професор М. М. Васильєв не лише організував саботаж розпоряджень румунських властей, але й сприяв ліквідації доносів на працівників

фізінституту, які ховали цінні прилади від вивозу до фашистської Румунії, систематично вів антифашистську

пропаганду серед викладачів і студентів університету. В перервах між лекціями, а іноді і на лекціях, М. М. Васильєв говорив молодим людям, які рятувалися від вигнання до Німеччини в стінах навчального закладу, що Росія славна своєю великою історією, що країна наша ви-

стояла багато бідувать, і вона переживе й нові тяжкі випробування, вона перемаже фашизм. Уважно вивчаючи студентську аудиторію, Микола Миколайович допомагав багатьом надійним людям знайти шлях до підпілля, в катакомби.

Невипадково після звільнення Одеси М. М. Васильєва було призначено деканом фізико-математичного факультету Одеського університету, що вступив в період свого відродження. В голод-

ному і холодному місті у важкий воєнний час талановитий організатор і керівник М. М. Васильєв зумів виконати завдання партії і уряду — наново організувати підготовку висококваліфікованих кадрів для народного господарства.

Микола Миколайович був людиною, яка не вмiла бергти себе. Напружена, самовіддана, багатогранна робота підірвала його сили. В квітні 1946 року раптово і назавжди зупинилося серце цієї прекрасної людини. Але він назавжди залишився в пам'яті своїх учнів, які стали педагогами і вченими. Проходячи університетськими коридорами, і сьогодні легко уявляєш собі невисоку, струнку, завжди зібрану і вимогливу людину, для якої наш університет був головною справою життя.

С. КІРО,
доцент мехмату.
В. ФАБІАНСЬКА,
доцент філфаку.

За кожен шматок одеського неба

«Треба зробити все, щоб комуністи були там, де найтрудніше. Ось єдина привілея комуністів». Ці лєнінські слова, що червоною ниткою проходять у трилогії Л. І. Брежнєва, могли б стати епіграфом до цього нарису про захисників неба над Одесою в період героїчної оборони, у важкі дні літа і осені 1941 року.

Швидкий плин часу, сповненого чудовими буднями комуністичного творення. Але будні, якими б вони не були прекрасними, не закривають собою історії. Велике бачиться на відстані. Хай забуді деякі деталі, але яскравіше і рельєфніше виступає головне.

Не можна зрозуміти переможний 1945 рік, не згадавши 1941-ий. 10 квітня було відповіддю на 16 жовтня. Ми перемогли тому, що вистояли тоді. Великий внесок в боротьбу з фашистськими загарбниками зробили артилеристи, кулеметники, прожектористи 15-ї окремої зенітно-артилерійської бригади, які вдень і вночі охороняли повітряні підступи до Одеси.

Командиром бригади був полковник Іван Терентійович Шеленков. Любив він розповідати, який великий інтерес виявляв до розвитку зенітно-артилерійської техніки великий Ленін, як, будучи головою Ради Праці і Оборони, він разом з О. М. Горьким приїздив в Головне артуправління дивитися тільки-но винайдений новий апарат, що коректує стрільбу по аеропланам.

Заступником командира бригади з політчастини був полковий комісар Іван Фролович Подколзін. Це була різнобічно обдарована людина, умілий партійний наставник, кожна зустріч з яким збагачувала. Слово «комісар» у мене завжди асоціюється з образом цієї людини. Як бережливо ставився він до революційних традицій громадянської війни. Його фраза — «не можна надихнути на подвиг, не пам'ятаючи подвигів, уже звершених» — стала крилатою.

Начальником штабу був полковник Микола Іванович Хоровець, один з активних організаторів вогневої міці нашої бригади.

Про хоробрість командира 162 окремого зенітно-кулеметного батальйону капітана Тимофія Григоровича Копейкіна, його сміливі вилазки проти ворога було відомо багатьом. Був він в 17 років керівником комнезаму, організатором сільського комсомольського осередку, першим сільським. У фронтівому блок-

ПОШУК

сторінка військово-патріотичного виховання

ноті, з яким Тимофієм Григоровичем не розлучався протягом всіх днів війни, були чітко виведені слова Олександра Пархоменка: «Понад усе, товариші, ми повинні соромитися блягузтва. Все забудеться: голод, холод, страждання, але блягузтво народ ніколи не забуде». З цими словами він знайомив ще не обстріляних бійців. Бійці батальйону капітана Т. Г. Копейкіна зіграли велику роль у врятуванні нашого улюбленого оперного театру.

В дні напружених боїв зенітні підрозділи і частини нашої бригади були кинуті і проти наземного ворога.

Виключно тяжке випробування випало на долю зенітників у вересні. Не вистачало боеприпасів. Важко було їх економити. Перестали стріляти по окремих літаках, заборонено було вести вогонь вночі. Залишалося вже по-п'ять снарядів на ствол. Фашисти налягали...

Тоді виручив бригаду старший політрук Анатолій Іванович Петрусенко. За завданням командування він відбуду до Новоросійська, розшукав боеприпаси і доставив їх до окупованої Одеси. Зенітні загворили на повний голос.

Для прикриття відходу наших військ в останні дні оборони була створена спеціальна зенітно-артилерійська група, що складалася з двох дивізіонів. Ця група під командуванням майора Ростунова пішла з Одеси останньою о 4 годині ранку 16 жовтня на теплоході «Жан Жорес» в Севастополь. Безстрашним командиром цієї групи був старший підполковник Петро Арсентійович Хомко, нині Герой Соціалістичної Праці.

Однією з останніх залишила Одесу «мала Чорноморська флотилія», очолювана воєнтехніком зенітного полку О. С. Пашковським, людиною легендарної сміливості.

Боляче було залишати Одесу. Це були гіркі дні. Не затихали повітряні бомбардування і артилерійські обстріли. Були пошкоджені трамваї, каналізаційна і водопровідна мережі, зв'язок. Обвалювалися будинки, горіли по-

жарища. Суворий, знівечений університет уособлював в собі бідування всього міста.

Мінованими водами, переслідувані зграєю чорних коршунів, йшли ми на канонерській лодці на допомогу Севастополю. Щемний біль стискав серце. Ми опускали на очі каски, щоб не бачити своїх сліз. А вже залишати доводилося все, що так дороге серцю, з чим було пов'язано все найсвітліше. Міцно стиснувши зуби, дивилися ми на Одесу, що віддалялася, і повторювали як клятву: «Ми повернемося, Одесо! Ми повернемося!». Ми прощалися з містом, мов з тяжко поранилим другом. Вірилося, що ненадовго погас наш улюблений маяк.

Багато цікавого можна було б розповісти про подвиг героїв битви за небо Одеси Анатолія Сальникова, Юхима Лемешева, Мустафу Дигалова, Гусейна Расулбекова, Василя Тарасенка і багатьох інших радянських патріотів, хоробрих, безмежно люблячих Батьківщину. Їх мужність і героїзм, помножені на бойову майстерність, врятували багато людських життів, зберегли від варварської розрухи важливі об'єкти промисловості і культури.

Молоді зенітники продовжують сьогодні славні бойові традиції зенітників-фронтовиків грізних літ Великої Вітчизняної. Вони добре знають колір мирного неба.

Я. ШТЕРНШТЕЙН,
доцент кафедри історії КПРС,
учасник оборони Одеси,
Севастополя і Керчі.

Мій колега

ІЗ ЗБІРКИ «УНІВЕРСИТЕТУ СЛАВНІ СИНІ».

Гаврило Іванович Конопльов був сином потомственного одеського робітника. Прогресивні погляди батька, його безпосередній зв'язок з робітничим середовищем завоювали любов до нього населення робітничої Слобідки, вплинули на всю родину Конопльових. Усі шестеро синів стали комуністами.

Гаврило відрізнявся від своїх братів особливою любов'ю до природи, тваринного світу, книги. Він рано почав працювати, спочатку тачечником, потім гардеробником, в 1922 році батько почав навчати його і його братів важкій справі прасування скла біля розпечених печей скляного заводу. Хлопець ріс працелюбом.

Протягом 1928—1932 років він вчився в Одеському інституті профосвіти, на біологічному відділенні. Після закінчення був рекомендований до аспірантури зоологічного інституту. Мені добре пам'ятається той час, бо я теж тоді був аспірантом з тієї ж спеціальності — гідробіологія. Три роки ми сиділи в одній лабораторії і працювали над своїми дисертаційними темами. Ще студентом Г. І. Конопльов почав науково-дослідну роботу, виявив живий інтерес до вивчення місцевої фауни. Аспірантом він зосередив свою увагу на вивченні зоопланктону (мікроскопічних організмів товщі води). В цьому напрямі він набув широких знань і провів велику дослідницьку роботу, пов'язану з питанням рибних ресурсів Одеської бухти та її санітарно-гідробіологічного стану. Його кандидатська дисертація «Зоопланктон Одеської затоки», успішно захищена в 1938 р., була цінним внеском у вивчення гідробіології Оде-

ської затоки. Далі Г. І. Конопльов інтенсивно і цілеспрямовано працював над зоопланктоном лиманів Північного Причорномор'я. Матеріали його досліджень повинні були ось-ось вилитися в докторську дисертацію.

З 1936 року Г. І. Конопльов був старшим науковим співробітником зоолого-біологічного інституту, протягом чотирьох останніх передвоєнних років — доцентом кафедри гідробіології. В 1939 році він став деканом біологічного факультету. Читав курс зоології із зоогеографією для студентів-географів, екологію для біологів, а також спеціальний курс гідробіології, виявляючи якість прекрасного викладача. Як комуніст проводив в університеті велику громадську роботу.

З перших днів війни викладачі кафедри гідробіології: завідувачий доцент А. К. Макаров, старший викладач І. Є. Калибердін, доцент Г. І. Конопльов та автор цих рядків були призвані в армію і пішли на фронт. Троє з них смертю хоробрих полягли в боях за Батьківщину. Г. І. Конопльов загинув під час оборони Севастополя. Їх імена золотими літерами виведені на меморіальній дошці, священна пам'ять про них не згасне ніколи.

С. ГРІНБАРТ,
професор,
ветеран Великої Вітчизняної війни.

Ветерани в строю

На філфаці багато ветеранів комсомолу. Це професори С. П. Бєвзенко, В. В. Фашенко, доценти Ю. Ф. Касім, Г. Ф. Пелиш та інші. Вони беруть активну участь в житті нинішньої комсомольської організації. Ветерани комсомолу були присутніми на звітно-виборних зборах комсомолу факультету, постійно бувають на комсомольських зборах груп і курсів, на бюро факультету.

Велике значення у виховній роботі мало обговорення книг Л. І. Брежнєва «Мала земля», «Відродження», «Ці-

лина». Під час обговорення перед студентами виступили ветерани Великої Вітчизняної війни професор І. М. Дузь, доценти В. П. Дроздовський, П. Т. Маркушевський, І. Є. Саєнко, І. П. Никифорчук, О. П. Муратчаєва.

Методологічний семінар за книгами Л. І. Брежнєва підготували і провели професор Г. А. Вязовський і доцент А. О. Слюсар.

Ветерани комсомолу філфаку проводять виховну роботу в одеських школах № 10 і 107, в міському ПТУ № 8, в Будинку вчених та інших організаціях області.

Є. ГОРОХОВСЬКА,
доцент,
член ради ветеранів університету.

Клуб

«Слово і зброя»

Цей клуб, що працює на філологічному факультеті під керівництвом доцента Василя Васильовича Шапоренка, чимало робить в справі воєнно-патріотичного виховання студентської молоді. В тематичні доповіді, з якими виступають клубівці, є питання, присвячені участі комсомольців Одещини у Великій Вітчизняній війні та відображенню їх подвигу в художній літературі, подвигу матросів-чорноморців у роки війни в художній публіцистиці.

До 35-річчя визволення Одеси від німецької фашистської загарбників ми підготували і випустили змістовний бюлетень, відвідали музей Одеського Червонопрапорного військового округу і одне з своїх засідань провели з співробітниками музею.

Цікаві доповіді на засіданні клубу зробили студентки М. Макухіна, В. Мунько, В. Лупов.

Значна частина клубівців відвідує гурток телеграфістів, секцію стрільби, що також є показником активності клубу в громадських починаннях факультету.

Р. КОВАЧЕНКО,
З. БАРДАЧЕНКО,
студентки I курсу.

Морська прогулянка

Про неї ми мріяли давно. Але, нарешті, сонячного, травневого дня ми всією групою вирішили поїхати на екскурсію.

Морська прогулянка до Іллічівська тривала біля трьох годин. З розповіді екскурсовода ми дізналися багато цікавого про курортно-оздоровчу систему берегів Чорного моря, про Іллічівський порт. Особливо вразила нас міжнародна паромна переправа Іллічівськ—Варна. Розповіли нам і про іноземні судна, що стояли в той час в Іллічівському порту.

Ця морська прогулянка принесла нам багато задоволення, і ми з чудовим настроєм поверталися до гуртожитку.

Т. ГАВРЮШЕНКО,
студентка IV курсу
філфаку, слухачка ШМЖ.

Гнів слухається не кожного

У СВІТІ ЦІКАВОГО

З давніх часів людину оточували її незмінні і завжди потрібні друзі: собака, кінь, домашні тварини. Не одну тисячу років прожили вони з людиною, охороняючи її, служили засобом добування їжі і тягловою силою. Цей зв'язок відчувається і в наш час. Чи не тому у вік науково-технічної революції, стрімких темпів і ритмів людину все сильніше тягне до природи, до її прекрасного світу.

На Одеському іподромі багато коней — і гнідих, і рудих, і, звичайно, сірих, у величезних білих яблуках-обручах. Поряд з біговими відділами є пункт прокату, де можна під керівництвом досвідченого тренера навчитися їздити кроком, рясом, галопом, стрибати через перепони. Але все це не одразу. Якщо ти недосвідчений наїзник, кінь відразу це відчує, і як би ти не крутився, не поганяв його, він спокійно йтиме так, як йому подобається. Вмілого наїзника кінь теж відчуває відразу і без найменшого неслухання виконує його накази.

Гарний вороний жеребець

за кличкою Гнів, нещодавно досяг свого повноліття, йому виповнилось 16 років. Тренер Микола Михайлович Аристов любляче називає його «діловим» конем. Ось на ньому сидить хлопчик, який в'їтає сів у сідло. Гнів на нього не звертає уваги. Але ось сідає на нього Микола Михайлович. Гнів красиво йде галопом. Вершник і кінь стають єдиним цілим. Гнів сприймає кожен рух наїзника.

Спілкування з милою твариною — зняття напруженості і втоми робочого дня. М. М. Аристов — тонкий психолог у цій справі. Наїзникові треба мати не лише відмінну координацію рухів, але й любити коня. Якщо ти не любиш тварин, якщо прийшов тільки заради задоволення, у тебе нічого не вийде. Ставлення до себе кінь відчуває дуже тонко і якщо починає притискувати вуха, значить людина йому чимось не подобається. На іподром ходять різні люди з різними інтересами, але об'єднує їх любов до коней. Звичайно, можливі і травми,

і падіння, але чи залякає це істинного наїзника! Трохи лагідності, міцності в руках, віри в справу, яку вподобав, — і ти отримаєш цілу масу прекрасних переживань і радощів.

В майбутньому планується розширити спортивну конюшню іподрому, придбати потрібний інвентар. На жаль, на іподромі мало верхових коней і тому далеко не кожен має змогу сісти на коня.

В Одесі немає кінноспортивного клубу, де могли б тренуватися всі бажаючі. Тому верхи їздять лише ті, хто присвятив себе коням: наїзники, конюхи, спортсмени-п'ятиборці та студенти ветеринарного факультету сільгоспінституту.

Всі, хто любить дивитися на цих гарних і розумних друзів людини, не пошкодують, завітавши у вільний час до Одеського іподрому.

Л. ОЛЕКСАНДРОВА,
В. ЕЛЬКІНА,
студентки III курсу
біофаку,
слухачки ШМЖ.

Наш фотоконкурс

Останнім часом редакція стала отримувати все більше знімків на конкурс. Сьогодні пропонуємо вашій увазі роботи В. Стерльова «Ранок» і Д. Шиліна «Подруги».

Спершу сам лист.
«ОДЕСА, ОДУ, студентці другого курсу».

ХТО ТИ, ТАЄМНИЧА НЕЗНАЙОМКО?

Пишу, але не знаю, чи буде відповідь, тому що я тобі зовсім не знайомий. Опишу все, як є.

Спочатку ми зустрілися в поїзді, перемовилися кількома словами і все... Вона така непомітна, симпатична. Потім влітку у Москві ми зовсім випадково наштовхнулися одне на одного, посміхнулися. Я лише подумав: «Який збіг обставин!» Пізніше я бачив її в Одесі і зустрічав ще кілька разів. Всі ці випадкові зустрічі і змусили мене написати. Тим більше, що я побачив її на фото в журналі «Советская женщина». Знаю точно: вона — студентка Одеського університету, вчиться зараз на другому курсі і, мені здається, що зветь її Танюю. Дуже хочеться, щоб ти відповіла мені, Таню. Поки що я служу в армії, а в червні демобілізуюсь і повернусь додому. Моя домашня адреса: м. Мурманськ, пр. Кольський, 47, кв. 1. Городецькому Василю Івановичу.

Можете думати про мене що завгодно, але іншого виходу, як написати цього листа, я не знаходжу. Пошастить мені чи ні, не знаю. Хочеться, щоб пошастило. Вкладаю до цього конверта вирізку з журналу, на якій — вона. Іншого фото не маю.

ВАСИЛЬ».

Ось такий лист. Ми вирішили допомогти хлопцеві. Знайшли журнал «Советская женщина». Це № 1 за 1978 рік. На розвороті вміщено фоторепортаж з посвяти в студенти ОДУ 1977 року у Чорноморці. Група «новоспечених» першокурсниць піднесла в руках факели знань. Ось серед них і вона. Стоїть третя зліва. Отже, знайди себе в журналі, таємнича незнайомко, і напиши Василю. Адже він так цього хоче. Якщо бажаєш, зайді до редакції і візьми сам лист, а також службову адресу Василя. Та й не забудь сповістити нас про результат. Бажаємо всього найкращого!

С. ОРДОВСЬКИЙ.

обоє вони, минаючи стрій своїх вчителів, покидають факультет. А ми дивимось їм услід очима мисливців, від яких тікає здобич. І чуємо чийсь тверезий голос:

— По місцях, колеги! Кампанія по ліквідації академзаборгованостей продовжується.

М. ІЛЛЯШ.

В. о. редактора В. БЕХТЕР.

КУТОЧОК ГУМОРУ

Студент іде!

Неділя. В коридорах і аудиторіях факультету ні душі. Але так лише здається. Якщо відкрити двері будь-якого кабінету, можна побачити в ньому повний склад кафедри — від

завідуючого до лаборанта. Ми сидимо в напружених позах, із зором і слухом напоготові. Готовність номер один.

— Йде! — Зрадів асистент, і ми всі прилипаємо до вікон.

стежиною до факультету поспішає дівчина. Ми поглинаємо її поглядом і гадаємо: «Поверне чи не поверне?». Повернула. Миттю вибігаємо з кабінетів в коридор, прямуємо до сходів. Дівчина повільно піднімається вгору. Ось вона вже на рівні нашого поверху. Не зупиняючись, продовжує свій шлях вище.

— Не наша!

Знову розходимося по кабінетах. Знову готовність номер один. Повільно йде час.

Раптом... Коридором хтось крокує. Наші серця замирають і ось так ми колись, простоюючи на побаченні, ловили вухом кроки коханих. Сумніву не має, по коридору йде студент. В той

же час кидаємося до нього і оточуємо.

— Складати прийшов?

— Так.

— Товариші, це мій!

— Ні, мій!

— Та у вас на курсі і хлопців немає. Він мій! Мій!

Десятки рук тягнуться до юнака. Не довго триває боротьба за людину. Опам'ятовуємося: у кого в руках шапка, у кого — краватка, у кого — комір пальто. А юнак, напівзнівечений, стоїть в кутку, тремтить, як осини́й лист, і статечна дама, розставивши руки, обережно крадеться до нього, приговорюючи:

— Дорогенький! Прошу тебе! Благаю! П'яту годину сиджу тут, і хоча б один студент з'явився. Я пам'ятаю тебе. Ну склади хоча б що-небудь. Рідненький. Хочеш, на коліна стану...

— У мене, — лепече студентик, — лише залік з іноземної. Не Вам...

І знову пролунало по коридору:

— Ще один!

Немов спринтери, мчимося йому назустріч. Але цей «один» виявляється тертою людиною. Виставивши обидві долоні вперед і вгору, він говорить:

— Спокійно! Спокійно, товариші викладачі. Що за шум? Прошу без рук! Так, я ваш боржник. Бачу перед собою тих, кому зобов'язаний складати. І я складу. За всі минулі сесії. Клянусь!

В натопті чути схвальні вигук, радість наближення екзаменаційної ситуації.

— Так, складу! — повторює оратор. — Але не сьогодні. У мене зараз медовий місяць. Самі розумієте: не до навчання. Коли буду готовий, повідомлю вас телеграмою. А сюди зайшов за корешком. І ось бачу, що ви з ним зробили. Ай-яй, товариші викладачі...

Він приводить до більш-менш достойного вигляду юнака, і

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ПИШІТЬ НАМ: 270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).